

כיצד נימצא הדרך אל ליבותיהם. כתב הארץ, זאב שיף, רשם כל מילה. כי המרצה היה אדם חשוב: אורי לובראני, יועץ ראש הממשלה לעניינים ערביים. כלומר: הממונה על ריכוז כל שלוחות המנהל גנון הממשלתי המספלות בערביי ישראל, והמוציא לפועל של החלטות בן-גוריון לגבי אותם ערבים. לובראני אומנם ביקש משיף כי יימנע מפירוטם הדברים, שנאמרו בחופשיות רבה; אך שיף סירב. "די לנו בצנזורה בטהוריות", השיב שיף הממושקף, "לא יתכן שכל אישיצבור יטיל צנזורה משלו לגבי פירוטם דברים שאמר!"

פנינים סכיופראנאיות. המאמר שהופיע בהארץ היה קטלני, עורר הרבה בין התושבים הערבים. כתב שיף על יחס הממשלה לערבים: "מדיניות טראגית... סכיופראנאית ודורפרופית, שכל-כולה חוסר אומץ לב. מצד אחד היא מכריזה על הערבי הישראלי כעל אויב מושבע וניצחי למדינה, ומצד שני קוראת לעידוד השתלבותו של אויב זה ולקירובו".

כמה פנינים סכיופראנאיות לדוגמה, מתוך נאומו של לובראני:

● "אנחנו עושים קצת מזה וקצת מזה... זה לא רוצים כאן אלגיריה. לא רוצים התפוצצות כפי שאירעה שם. לכן עלינו להתייחס את הטמפרטורה נמוכה".

● "לולא היו סטודנטים ערביים היה אולי יותר טוב. אילו היו נשארים חוטבי עצים היה אולי יותר קל לשלוט עליהם".

● "מכפר טירה לקחו אומנם 40 אלף דונם מתוך 48 אלף דונם, אבל כיום יש להם מקלט ראדיו בכל בית ולעתים — שני מקלטים".

● "רק באמצעותו של המימשל הצבאי אפשר לשלוט".

עדה תאנה. לשיא הגיע לובראני כאשר דיבר על עצם תפקידו כיועץ לראש הממשלה. אמר הוא בגילוי לב: "יותר משאני גותן לו עצות, ראש הממשלה גותן לי". השאלה הראשונה למשמע גילוי זה: אם כן, מדוע ישלם משלם-המיסים משכורת ליועץ שאינו גותן עצות; ואם אינו ממלא את התפקיד שלשמו מונה, לכאורה — מה הוא עושה?

קבע שיף, כמבטא, בדרך-כלל, דעות הקרובות לראש השב. "לגבי לובראני, שאינו איש צבא, נקודת המוצא ונקודת הסיום היא בעיית הבטחון. מדוע אין נקודת המוצא שלו בעיית השלום והצורך בשלום?"

מנצור קרדוש, המשכיל הנצחתי, שריכוז בשעתו את קבוצת אל-ארד, הגיע למסקנה אחרת: "לובראני אינו משמש אלא עולה-תאנה כדי לכסות את ערות ראש הממשלה". כלומר: ראש הממשלה מחליט את אשר הוא מחליט לגבי הערבים, ולובראני נוטל על עצמו את האחריות הפומבית.

נוער

פרשה צעירה

בשנת 1947, לפני 15 שנה, החליטה אמריקאית בעלת רעיונות, שעליה לעשות

עוד השבוע יודע לך על מאורע שלא היה כדוגמתו בארץ, ושיאפיל גם על משה פס אייכמן. המאורע יכה גלים לא רק בארץ, אלא גם בעולם, והוא קשור באחד מאנשי סביבתו המיידית של דויד בן-גוריון.

השולם הזה

יביא לך את הסיפור המלא על כך בגליונו הבא, שהופעתו תוקדם במיוחד לשם כך.

הבטח לעצמך, אם כן, את הגליון הבא של "השולם הזה" שיופיע ביום א' בכוכר.

קוראים בתל-אביב, ויכלו להשיגו במוצאי שבת.

באותו גליון: הצילומים האחרונים ממשפט אייכמן.

משהו למען השלום בעולם. אותה שנה היתה ישראלית בשם סנאית גיסיס בת שנה אחת בלבד.

הלן חלה, האשה בעלת הרעיונות, הגיעה להכרה שאי-אפשר לסמוך על גדולי העולם בלבד — אם רוצים באמת בשלום. היא הציעה לעתון ניו-יורק הראלד טריי-ביון לקיים, מדי שנה בשנה, פורום עולמי בהשתתפות נציגי נוער מכל הארצות, שתתכנסו כדי להרחיב הבנה וידידות בין העמים, להכיר אלה את אלה, לקשור קשרי נוער בינלאומיים. כנס מעין זה, לו התקיים לפי תוכניתה של הלן חלה, היה הופך למכשיר רבי-עוצמה והשפעה, בידיים בלתי-אינטרסאנטיות.

הגורמים הקובעים, ברוב הארצות, הבינו זאת היטב. לכן הם דאגו שלפירום לא יגיע שום נציג בעל דעה עצמאית.

פיטום מוח. מדינת ישראל לא היתה יוצאת דופן, מבחינה זאת. נאמנים לעקרונות של ראש הממשלה, לפיו המצב עדיין אינו מתאים לשלום במזרח התיכון, דאגו אנשי משרד החינוך והתרבות הישראלי לחינוכו מחודש של כל נער או נערה שנבחרו לייצג את ישראל בכנס זה. כתוצאה מכך לא עורר זה השתתפות הנערים העבריים בכנסים אלה, עד השנה, שום הד או תגובה בקרב הנוער בארץ. הצברים ראו בשליחת זאת, לכל היותר, פרס-הצטיינות על רמת לימודים גבוהה בשפה האנגלית.

את נציגי הנוער לכנס בחרו נציגי משרד החינוך, משרד החוק, חברת התעופה וממנות את הנסיעה והשגרירות האמריקאית. לאחר מכן נגמו אנשי משרד החינוך לפסס את הנציג, במשך שבועות ארוכים, בחומר-תעמולה רשמי, בהחדרים למותו את האויב: בל יעזי להביע דעה עצמאית השונה ולו במשהו, מכל מה שהוסבר לו חגיגית. כל השנים היו השליחים-התוכים ממלאים תפקידם באמונה, וזכו דרך קבע ליחס עויין מצדם של נערי מדינות המרחב האחרות. השנה החליטה הנציגה הנבחרת של ישראל, סנאית גיסיס (16) לשבור את הקרח.

מספרת סנאית, בעלת-הצמחה הפזונית והעניינים העירוניים, די לומדת בבית ספר תיכון חדש במגמה מזרחית:

החלטתי שאעשה הכל כדי להיבדר אי-תם. בשנים הקודמות גברו צרות. לא רצו ללחוץ ידים, ולחצו אותנו אל הקיר. אך הפעם הצלחתי לרכוש את ידידותה של סנאה מתמודד חסאן, המצרית. היא היתה גם יריי-בתי העיקרית בחיכוךי בכלל, היתה זו הפעם הראשונה שהם הסכימו בכלל להר-פיע עם ישראלית בטלביזיה, או בחיכוך פומי-בי אחר.

"שני דברים, בעיקר, הצליחו להרגיז את קהל השומעים, למרות שזו דעתי שלי. די-דבר הראשון הוא — כאשר טענתי, באחד החיכוכים הראשונים, שיש להפריד את הדת מהמדינה.

החיכוך השני התנהל במלון האלדורף אסטוריה. הודיתי בו בפני סנאה, שער עכ-עכשתי חשבתי שהערבים אשמים במלחמות שבינינו — ואילו עכשתי אני רואה כי אי-אפשר לומר שכל האשמה מוטלת על צד אחד בלבד."

למרות התגובות השליליות מצד חוגים ישראליים רשמיים, הצליחה סנאית לקשור יחסי-ידידות תקינים עם נערי הארצות הער-ביות. על כך נענשה מיד. כשחזרה השבוע ארצה, התנפלו עליה כל חסידיו השלום-התיאורטי, הפיצו שמועות על חקירה מטעם משרד החינוך והתרבות סביב מעשיה. משרד החינוך, מצידו, הכחיש את השמוע-עה, הומין את סנאית למסירת אינפורמציה. הנפגעים העיקריים ב"פרשה צעירה" זו הם — השלום והפרסטיגיה הישראלית. ואילו הוריה של סנאית, החוששים מתגובת משרד החינוך או כל גוף אחר, אסרו על בתם לדבר ברבים על מסעה.

עתונות

אי-שיתוף טופאלי

הנחקרים היו מיטיבים לעשות אילו ריכ-זו את כל כוחם הנפשי כדי לקיים קו של אי-שיתוף-פעולה טופאלי, למרות שנאותם האישית ונטייתם הסיבטית דוחפת אותם להבחין את אומץ-ליבם ואת כוחם בהתמור-דות עם החוקר.

במילים אלה טיים נאשם אלמוני, שחתם באות X, את מחקרו המאלף בשאלה מדוע הם מודיסו מחקר זה פורסם מעל עמודי העולם הזה (1227), לפני שבועיים. סיכמו: (המשך בעמוד 14)

כיצד חי אדולף אייכמן? מי בא לראוחו?

מיאחורי ההקלעים

בעולם לעוד תמונה, עוד סיפור, עוד שידור על אייכמן.

★★★

כוכבי מכונת-הכתיבה

ר' ירשה זו מצאה את ביטויה המלא באולם הגדול, במרתף בית העם, שיוחד לעתונאים. שורות ארוכות של שולחנות-עץ הוצבו באולם. עוד לפני התחלת המשפט, אפשר היה לקרוא את שמות העתונאים וסוכנויות-הידיעות שהודבקו על השולחנות. היה זה מעין מיהו טו בעתונות העולמית. אפילו הופעתו של ניקיטה חרושצ'וב באו"ם, בשנה שעברה, לא ריכזה תחתים עתונאיים כה רבים סביבה.

במשך כל שעות היום כמעט, אפשר היה לשמוע את תיקתוק מכונות הכתיבה ואת טירטור הטלפונטרים, שהעבירו אלפי מילים ישירות לרחבי העולם.

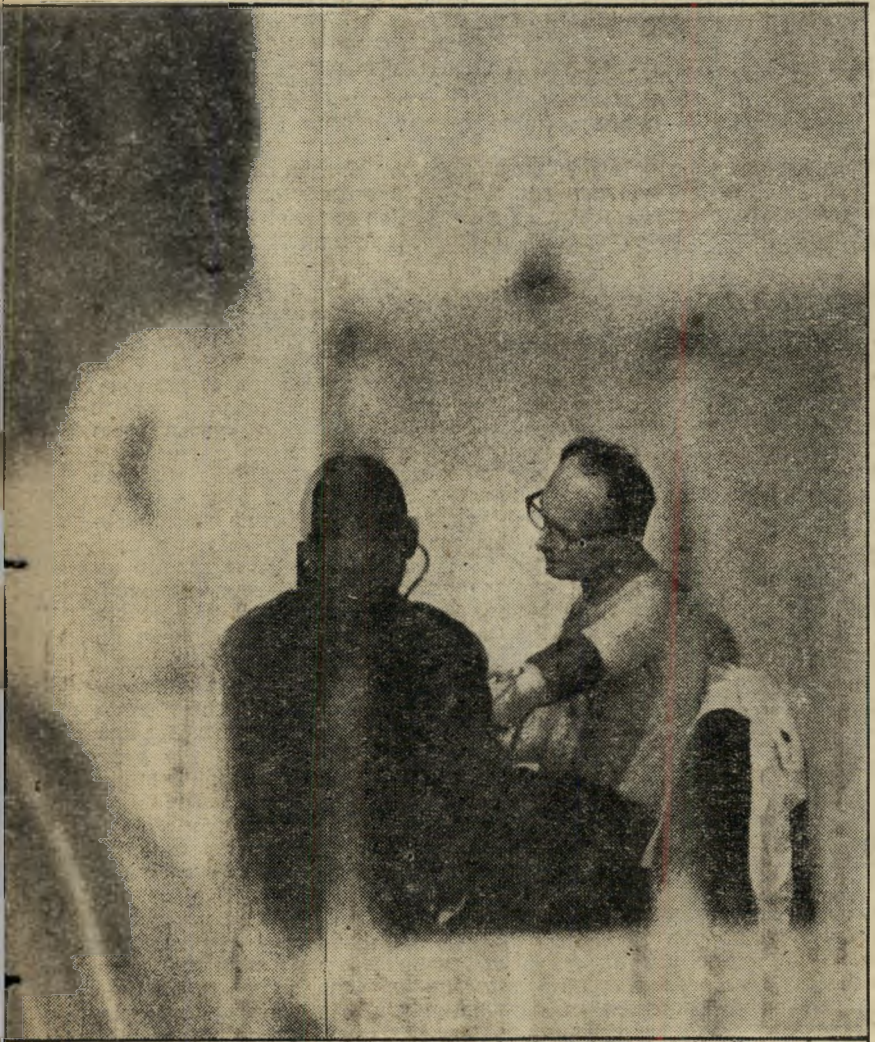
לאורך הקירות הותקנו נקודות-חשמל מיר-חדות, לשימוש מכשירי ההקלטה של תח-נות הראדיו והטלביזיה.

לא היו אלה עתונאים בלבד. סופרים ומשפטנים ידועים גוייסו עליידי העתונים הגדולים, יחד עם כוכביהם הקבועים, כדי להבטיח כיסוי מכל הזוויות. ארווין שאו, המהבר היהודי בן ה-48 של כפירי אריות, גוייס עליידי עתוני הרסט האמריקאיים; גנראל טלפורד טיילור, 53, כיום פרקליט פרטי מצליח ובעבר — תובע אמריקאי

ג' בר שחררה, בעל פנים קמוטים ובגדים מרושלים, הסתובב בחופשיות בבית העם בירושלים. על אחד הקירות היו תלויות תמונות של אדולף אייכמן, שהראו את הנאצי העצור כשהוא מטיל בחצר כלאו, עובר בדיקה רפואית, כותב את זכרונותיו או קורא ספרים. הגבר השחרתי, שאיש כימעט ולא שם אליו לב, בתוך ההמולה הרבה של אולם העתונאים, היה האיש שצילם את התמונות.

"למה צריכים לקחת צלם מחוץ-לארץ בשביל זה?" רטנו צלמי-העתונות המקומיים, נפגעים. "מדוע לא הטילו על אחד מאיתנו לצלם את התמונות האלה?"

תשובת לישכת העתונות הממשלתית: כבר גוייסו לצורך המשפט ארבעה צלמים ישראל-ליים. החמישי, ג'ון מילי, צלם לייף ואחד הידועים ביותר בעולם, נבחר כנציג הצל-מים הזרים. מה היינו עושים אילו היו באים אלנו העתונים הזרים ואומרים ש"אינם סומכים על טיב הצילומים של הצלמים הישראליים?" הסבירו אנשי הלישכה, "לעור-מת זאת, כשאנחנו אומרים להם שג'ון מילי הוא אחד מצוות הצלמים הרשמיים — אין עתון שאינו מוכן להשתמש בתמונותיו". ואומנם, צילמויו של מילי (אשר חלק מהם מתפרסמים בעמודים אלה, לראשונה בישראל) נחטפו עליידי גדולי השבועונים בעולם. כי ככל שהתקרב מועד פתיחת המשפט הגדול בירושלים, גבר הביקוש

בדיקה יולית

רופא משטרתי בודק את אדולף אייכמן בתא, כדי לוודא שהוא בריא. בתמונה נראה הרופא כשהוא מודד את מעבר לסורגי האשנב, מצד שמאל, נראה שוסר העוקב אחרי העצור.